

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 12 р. ав.
на пів року . . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Рекламації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Крути-верти!...

(Δ) Нераз мали ми вже нагоду вказати, як то »Дѣло«, не маючи аргументів у якій небудь нами обговореній справі, хапало ся або лайки або напасти. Коли таким оружжєм послугують ся органи платної московської агенції (до недавна ще спільники »Дѣла« — нині вже ним напаятовані »зрадниками« руского народу), то се можна їм вибачити, позаяк їх ремеслом є плюгавленє всего і всіх, що не годять ся з відомими їх змаганями. Однак органи, котрий вважає себе заступником всего народовского загалу, вже задля его старшого віку личивби розумнійший і приличнійший спокій войованя з політичними противниками. Оттак стало ся й тепер.

Перед кількома днями вказали ми зовсім предметово і спокійно нестійність і нелогічність виводів »Дѣла«, котре вважає з одного боку найгорячішим бажанєм нібито руского народу, щоби рускі владки самі не тільки зрекли ся політичного проводу руского народу, але й щоби до політики навіть не мішали ся, а з другого боку признає конечним, щоби рускі святици брали участь у всіх справах народно-політичних, розуміє ся не оглядаючи ся на своїх владик. З одного боку вимагає сей орган, щоби владки до політики не мішали ся, а з другого боку вкладає на них обовязок, щоби виступали в обороні святициків, наколи котрий з них, беручи н. пр. участь в виборах (отже мішаючись до політики) потерпить в який небудь спосіб.

Замість вказати нестійність наших виводів, хватає ся »Дѣло« таких способів, котрі хиба дуже плитко мислячим можуть припасти до вподоби, вяже нас з гр. Баденім, котрого вже само стільки разів зробило »небіщиком« і думає, що тим способом або такими окликами, як »репилька«

вже здобуло ся на розумний аргумент. Такими аргументами не може нас зовсім переконати се »Дѣло«, котре було цілу чергу паразитом товариства Шевченкового, жило его коштом і трохи що не довело его до упадку, а нині дихає ласкою Ставропігії. А якже морально залежним було »Дѣло« від москвофілів задля консолідації?! А тепер до речи.

»Дѣло« виробило собі, мусимо признати, самостійну теорию, що святицики повинні почувати ся до послуху своїм владикам лише в справах церковних чи духовних, а в народно-політичних, суспільних і т. д. оно звільняє їх від сего послуху і дає їм повну свободу іти дорогами, якими они схотять. Пригляньмо ся сій теорії, як она виглядала би в практиці. Нпр. руский святицик стає, і то наслідком головної піддержки духовенства, послом до ради державної. Дома він підлягає всяким розпорядкам духовних властей, бере участь у всіх духовних чинностях, буває на соборчиках і т. п., він навіть совітником консисторским. — Ставши послом, входить він на політичне поле і тут після теорії »Дѣла« думає собі, що становище его jako посла не обовязує его зовсім, хоч він святициком, оглядати ся на свою зверхність духовну, на свого владика. Сей святицик-посол іде до соціально-демократичного клубу, бере участь в его нарадах, відтак підписує всякі інтерпеляції і внесеня соціально-демократичного клубу, навіть такі, де розходить ся о конфіскації соціалістичних видань, за статі антирелігійні і цинічно-неморальні. Або возмім подібний приклад тут в краю: веде ся виборча борба, виступають всілякі кандидати на послів, між ними кандидат з виразними соціалістичними засадами, або й такий, що покинув руско-католицьку церкву і перейшов на православіє, а супротив них стає кандидат Русин, вірний син своєї церкви, але его

піддержує також правительство. Святицик-виборець, перенятий »независимими« поглядами, не хоче голосувати на сего останнього, бо він »правительственный«, отже попирає і голосує на соціалістичного або на таго відступника від своєї церкви!

Чи-ж »Дѣло« думає, що такий дуалізм, який оно собі врозумувало в особі святицика, послушного в справах церковних і духовних своєму владичі, а ступаючого своїми власними дорогами в иньших справах, котрі нераз стають в суперечности з церквою і її наукою, є можливіи?! Святицик і в народно-політичних і в суспільних і т. и. справах не може іти дорогами, які не згідні з его духовним становищем і в тім взгляді для него мусить бути міродайним те, що вказує ему зверхність духовна. Нинішні обставини є такі, що духовенство не може обмежити ся на виключно церковні справи, оно повинно, особливо у нас, давати провід народови в его змаганях народно-політичних і суспільних і т. д., нині не можна справи так поставити, що *ksiądz do ołtarza i brewiarza*. Сеж найліпше зрозумів і в своїх численних енцикліках пояснив голова Церкви Лев XIII., в котрих що до далекосяглих питань суспільно-політичних є подані вельми цінні указки для духовенства і вказаний напрям роботи для святицика. А вже-ж робота духовенства не може йти навманя, прихватком, у кожного на свою руку і після особистого погляду і суб'єктивної думки. Духовенство і в церковних і святицких справах повинно поступати після певної організації. А зверхниками такої організації, її керманічами є природним способом владки. »Дѣло« не бажает того, щоби »рускі владки при теперішнім стані річий не позволяючим їм в політичних і національних справах мати власну волю«, мішали ся до політики. Тимчасом при теперішнім стані річий може скорше як

Омелько Цуциня.

Оповіданє

Олександра Катренка.

(1897 р.).

(Далі).

XI.

Праця.

Проминуло вже до кілько місяців, як Омельян Іванович обзавів ся був от то собі помішником. Де кільке крамарських пожеж тим часом, довело ся вже Степану Михайловичу вкупі з Омеляном Івановичем доводити до грошевого страхового кінця. Все, чого тільки треба було до того, моторно і хутко робив сам Омелян Іванович, Степан же Михайлович тільки писав, що той ему кавав писати там. Степану Михайловичу здавало ся буцім — то все там діяло ся, як слід, по приведному, бо-ж він не тямив ще, не то що гаразд, але навіть і нічого з того, що навколо его робило ся. Він був ще, як у лісі. Якись крамарі, безліч обідраних жидів, які чомусь, через віщось, по якомусь, несвідомому задля Степана Михайловича, чимусь дозволу, як вороне на падлячнну, розхапували все, що буває, що було після кожної пожежі.

Нічого не минало їх рук, нічим вони не гидували. Вони забирали все, і на пів погоріле, і ледві, ледві недогоріле, і димом тільки пропахане, або водою підмочене, забирали вони під ряд і богацько де якого святицького усякого добра за буцім то попорчене так, чи сак пожежою. Таємничі пошіптування їх всіх з Омеляном Івановичем не звертали на себе особливої уваги Степана Михайловича. Він гадав, він покладав, що чого він тільки не бачив, то те все є річ мабуть звичайна; мабуть воно так все і повинно бути при такому випадці, та й годі. Здивувало его одно тільки, то й те не зовсім, щоб вже дуже, а так трошечки. Здало ся ему чуденько, коли на приконеччю першого же їх діла ему де хто тикнув у руку 10, хто 5, а самий погорівший дав ему навіть і 25 рублів. Ніяково якось було Степану Михайловичу через те, що він не знав за віщо це вони дають ему? Але Омелян Іванович сказав ему коротко і вразно:

— Бери! коли дають, то бери і за віщо не не питай! То не твоє діло. Вони про те знають за віщо тобі дають.

І Степан Михайлович взяв і брав. На одній пожежі, то господар погорілого підсунув ему аж цілий сотньовий білет. Взагалі Степан Михайлович був більше ніж задоволеним. З мате-

риального боку в порівнаню з першим він раював.

— Це ще квіточка тільки, а ягідки у нас з тобою (Омельян Іванович тільки Степан Михайлович став служити з ним зараз же почав звати его не »ви«, а »т.«) опісля ще будуть.

Якось, вислухавши подяку Степана Михайловича за таке добре місце, — сказав ему Омелян Іванович.

І ті ягідки швидко постали перед очима Степана Михайловича.

— Приходьте, Степане Михайловичу, сьогодні у вечері до мене. Наклювуєть ся у нас з тобою чимале діло. Потрібна буде запомога, праця й твоя.

Одного дня сказав Степану Михайловичу Омелян Іванович.

Пришовши до его, як він звелів, Степан Михайлович застав вже там трохи знайомого вже ему крамаря Афоньчика.

Крамар той мав у себе крамарні ткацького краму. Одна, велика була у його у самому місті, а другу, меньчу він мав на торгу у великому купецькому селі у Лозиньцях. Лозиньці недавно ще були звичайним тихеньким селом. З тогож часу, як біля його пролягла залізниця й у самих Лозиньцях постала станція, Лозинці почали касті, людїти і богатїти не по днях, а

Корови. Корови віднайдено, однак аматора до тепер нема. — В Радомя отворено дня 8. с. м. виставу рільничо-промислово.

— **3 наукового Товариства ім. Шевченка.** Наукова читальня при бібліотеці Товариства отворена що дня від год. 2—6 по полудни і в тім часі може кожний з неї користати. До дому випозичають ся книжки лише за кавцією. — Канцелярия Товариства отворена від год. 9—1 рано і від 3—6 по полудни. В неділі і свята люкаль Товариства зачинений. Адреса: Львів, ул. Чарнецкого ч. 26.

Посмертна оповідка

— **Др. Тит Васілевський,** лікар окружний в Рогатині, помер дня 6. с. м. в 46 р. життя. В. с. п.!

Телеграми.

Відень, 11. вересня. Коло польське буде скликане на початку жовтня. Презес Яворський конферус тепер з президентом міністрів ґр. Туном.

Париж, 11. вересня. Тутешні дневники подають вістку, що міністер війни Галфег вручив президентови републіки подаве про свою димісію.

Петербург, 11. вересня. Комісія проти чуми оголошує, що парохід кронтунський є заражений чумою.

Новий Йорк, 11. вересня. В місцевости Кей Вест захорувало у останніх 24 годинах 30 осіб на жовту трясцю. Заходить обави дальшого розпросторення хориби.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Table with columns: Поїзд (посп. особ.), до Львова, зі Львова, Ніч. It lists train schedules between Lviv and other cities like Krakow, Yano, and Chornivci.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейскій різниць ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізнич. (Львів, ул. Красіцких ч. 5) уділяє поясень в справах львівських, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Пресоєв. Митроп. і Пресоєв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, уряджене домашнє, скот, господарскі зваради, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шнід огневих.]

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 вносять:

Table with 2 columns: Fund type and amount. Includes: Фонд резервовий 96.775 зр. 05 кр., Резерва премій 64.263 „ 12 „, Фонд основний 45.000 „ — „, Резерва спеціальна 842 „ 40 „.

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услвія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроболчно. До кінця 1898 року вносили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий при позимках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнішї услвія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускім язїцї.

Товариство взаїмного кредиту «Дністеръ», стоваришене з обмеженою порукою, уділяє позимки за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Уділ члєвський вносять 25 зр., вписове 1 зр. Члєвом бути і позимку дістати може тільки члєн обєзпечений в «Дністеръ». Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголосеня о уділеня агенцій в окрєстностях де нема слєзько агентів «Дністра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні.

Свїтло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самороднє почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висїлає: КАВУ по 5 кіл. посилок почт. в цїні по: зр. 9-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко. БИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3-—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірєних цїнах. 78—?

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицкоґо еміґраційного руху в 4. актах.

Цїна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сїльского житя.

Цїна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична траґедія в 5. актах — з другої половини XVI. віку.

Цїна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міського побуту.

Цїна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в 1. актї опрацьована після німецкого.

Цїна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з льотерійних пригод.

Цїна книжки 15 кр.

На поштову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгариі.

Галицкїй

КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

4 1/2% на рік.